

धरमतर खाडीतील मच्छिमारांच्या समस्यांबाबत
अभ्यास करण्यासाठी समिती गठीत करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: मत्स्यवि-१११३/प्र.क्र.३०७/पदूम-१४

मंत्रालय, विस्तार, मुंबई-४०० ००३२

तारीख: ९ जुलै, २०१४

प्रस्तावना -

रायगड जिल्ह्यातील पेण तहसिलमध्ये डोलवी येथे धरमतर खाडीला लागून निपॉन डेन्रो इस्पात कंपनी आणि अलिबाग तहसिलमध्ये शहाबाज येथे पी.एन.पी. कंपनीची जेटटी असून या ठिकाणी कंपन्यांना लागणाऱ्या कच्चा मालाची वाहतूक धरमतर खाडीतून करण्यात येते. यासाठी सतत बार्जेसचा वापर करण्यात येत असून सदर बार्जेसच्या वाहतूकीमुळे धरमतर खाडीत पारंपारिक पद्धतीने मासेमारी करणाऱ्या मच्छिमारांच्या जाळ्याचे व इतर सामुग्रीचे नुकसान होत असल्याच्या तक्रारी होत आहेत. पेण तालुक्यातील २८ गावांतील व अलिबाग तालुक्यातील २० गावांतील अशा एकूण ४८ गावांमधील एकूण ३३३५ मच्छिमारांना नुकसान भरपाई मिळावी म्हणून, सतत मागणी होत आहे. यासंदर्भात मा.मंत्री (उद्योग) यांचेकडे झालेल्या बैठकीत बाधित मच्छिमारांची संख्या निश्चित करणे व इस्पात व इतर बार्जेसद्वारे वाहतूक करणाऱ्या कंपन्या तसेच रसायनिक कंपनीकडून भरपाई देण्याबाबत निर्णय घेण्यासाठी अभ्यास करून अहवाल सादर करण्याचे निदेश देण्यात आले आहेत. त्यानुषंगाने आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी शासनास सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

धरमतर खाडीत सोडण्यात येणाऱ्या रसायने मिश्रित पाण्यामुळे पर्यावरणाचा होणारा असमतोल, त्यामुळे प्रदूषण होऊन येथील पारंपारिक मच्छिमार यांचे मत्स्योपादनावर होणारा परिणाम तसेच निपॉन डेन्रो इस्पात कंपनी, पी.एन.पी. कंपनी सुरु झाल्यापासून ते आजपर्यंतचे मत्स्यव्यवसायाचे सामाजिक व आर्थिक सर्वेक्षण व या परिसरातील बाधित मच्छिमार यांच्या संख्येमध्ये कृती समितीने दिलेल्या आकडेवारीनुसार, होणारी वाढ याचा अभ्यास करण्याकरिता पुढील प्रमाणे समिती गठीत करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे:-

अ.क्र.	अधिकाऱ्याचे पदनाम व विभाग	पद
१	वरिष्ठ वैज्ञानिक तथा वैज्ञानिक कारभार प्रमुख, केंद्रीय सागरी मत्स्यकी संशोधन संस्था, मुंबई (CMFRI)	अध्यक्ष
२	वरिष्ठ वैज्ञानिक, केंद्रीय मत्स्यकी प्रशिक्षण संस्था, मुंबई (CIFE)	उपाध्यक्ष
३	वरिष्ठ वैज्ञानिक, राष्ट्रीय सागरी विज्ञान संस्था, मुंबई	सदस्य
४	डॉ. श्री.एम.एम.शिरधनकर, प्रोफेसर मत्स्य महाविद्यालय, शिरगाव, रत्नागिरी	सदस्य
५	प्रतिनिधी, धरमतर खाडी प्रकल्पाबाधीत पेण, अलिबाग मच्छिमार संघर्ष समिती	सदस्य
६	उपायुक्त, मत्स्यव्यवसाय (सांख्यिकी), मुंबई	सदस्य
७	जिल्हाधिकारी, रायगड यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
८	सहाय्यक आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय, रायगड	सदस्य सचिव

२. सदरहू समितीची कार्यकक्षा पुढीलप्रमाणे राहिल.

१) धरमतर खाडीमध्ये २ कंपन्यांची जेटटी झाल्यामुळे मच्छिमारांच्या उदरनिर्वाहाचे साधन संपले आहे काय, याचा अभ्यास करणे.

२) धरमतर खाडीतील जल वाहतुकीमुळे खाडीतील मत्स्यव्यवसायावर परिणाम झाला आहे काय हे तपासणे व त्याची व्याप्ती निश्चित करणे.

३) धरमतर खाडीमध्ये सोडण्यात येणाऱ्या औद्योगिक सांडपाण्यामुळे खाडीतील मत्स्यव्यवसायावर होणारा परिणाम तपासणे व त्याची व्याप्ती निश्चित करणे.

४) धरमतर खाडीमधील जल वाहतुकीमुळे व खाडीमध्ये सोडण्यात येणाऱ्या औद्योगिक सांडपाण्यामुळे खाडीतील मत्स्यव्यवसायावर परिणाम होत असल्यास त्याबाबत कायमस्वरूपी उपाययोजना सुचविणे.

३. सदरहू समिती तिच्या कार्यक्षेत्रातील बाबी अभ्यासण्यासाठी संबंधित जिल्ह्यास भेट देईल, त्यावेळी त्या-त्या जिल्ह्यातील सहाय्यक आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय यांनी उपस्थित राहून समितीला आवश्यक ते सहकार्य करावे. तसेच समितीला आवश्यकता वाटल्यास संबंधित जिल्ह्यातील मच्छिमार सहकारी संस्थांच्या प्रतिनिधींना उपस्थित राहणेबाबत सुचना देण्यात याव्यात.

४. सदरहू समितीचा कार्यकाल चार महिने इतका असून समितीने चार महिन्यात आपला अहवाल शासनास सादर करणे बंधनकारक राहिल.

५. उपरोक्त कालावधीत समितीस आवश्यक ती कार्यालयीन साधन-सामग्री, आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय यांनी उपलब्ध करून द्यावी.

६. समितीवरील अशासकीय सदस्यांचे मानधन, दैनिक भत्ता, प्रवास भत्ता, इ.बाबी नियमानुसार देय असतील त्याप्रमाणे अदा करण्यात येईल.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०७१०११४३०२५१०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(नितीन पवार)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

२. सह आयुक्त (सागरी), आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय यांचे कार्यालय, मुंबई

३. प्रादेशिक उपायुक्त, मत्स्यव्यवसाय, मुंबई

४. सर्व समिती सदस्य

५. सहाय्यक आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय, मुंबई / मुंबई उपनगर/ ठाणे/ रायगड/ रत्नागिरी/ सिंधुदूर्ग,

प्रत माहितीसाठी

१. मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव

२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
३. मा.उपमुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
४. मा.मंत्री,पदुम यांचे खासगी सचिव
५. मा.राज्यमंत्री,मत्स्यव्यवसाय यांचे खासगी सचिव
६. सर्व विधीमंडळ सदस्य, महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई
७. सचिव (पदूम) यांचे स्वीय सहायक
८. उपसचिव (मत्स्य) यांचे स्वीय सहायक
९. निवडनस्ती, पदुम१४